

KÄYPÄ HOITO -SUOSITUKSEN IMPLEMENTOINTISUUNNITELMA:

Aivovammat

29.12.2017

IMPLEMENTOINNIN TAVOITTEET

Tähän kirjataan suositustyöryhmän **tavoitteet** toimintatapojen muutokselle. Kirjataan vähintään viisi asiaa, joissa kliinisen kokemuksen perusteella on epäsuhtaa suosituksen ja toiminnan välillä.

<p>1. Aivovamman saanut potilas tutkitaan huolellisesti akuuttivaiheessa. Oireet ja kliiniset löydökset dokumentoidaan tarkasti. Posttraumaattinen amnesia ja sen kesto selvitetään jokaiselta aivovammapotilaalta.</p> <p>Aivovamman diagnoosi perustuu sekä akuuttivaiheessa että myöhemmin potilasta tutkittaessa aivovamman määritelmän mukaisesti kliinisiin tietoihin aivotoiminnan häiriöistä ja kuvantamislöydöksiin.</p> <p>Esitietojen tarkka selvittäminen ja niiden sekä tapahtuma- ja tutkimustietojen kirjaaminen on keskeisen tärkeää alkuvaiheen hoito- ja tutkimusarvioita varten ja potilaan oikeusturvan takia (Taulukko 1.). Aivovamman vaikeusasteen arvioinnilla on tärkeä merkitys arvioitaessa potilaan jatkohoito- ja kuntoutustarvetta sekä ennustetta.</p>
<p>2. Väli-töntä hoitoa vaativat kallonsisäiset verenvuodot ja murtumat todetaan ensisijaisesti pään natiivi-TT-tutkimuksella</p> <p>- Työryhmä suositaa harkitsemaan kiireellistä (2–3 vk vammasta) pään magneettikuvausta tietyin kriteerein, jos pään TT on normaali.</p> <p>Seuraavat menetelmät eivät sovi aivovamman diagnostiikkaa, koska ne ovat epäspesifejä: diffuusiotensorikuvausta (DTI), positroniemissiotomografiaa (PET), single-photon emission tomography (SPECT), magneettispektroskopia ja -volumetria sekä funktionaalinen MRI:tä (fMRI) (D).</p>
<p>3. Lievän aivovamman saaneelle potilaalle annetaan asianmukaista tietoa vamman hyvänlaatuisuudesta ja ohjataan oireenmukainen hoito.</p> <p>Suurin osa aivovammoista on lieviä ja niistä toivutaan oireettomiksi muutamassa viikossa tai kuukaudessa. Akuuttivaiheessa annettavalla asianmukaisella, kirjallisella tiedolla (tyypillinen toipumisennuste, akuuttivaiheen oireet ja näihin suhtautuminen) voidaan edistää toipumista. Asteittaisella paluulla fyysiseen ja henkiseen kuormitukseen näyttää olevan toipumista edistävä vaikutus.</p>
<p>4. Keskivaikeissa ja vaikeissa aivovammoissa tehdään arvio työkyvystä ja kuntoutuksen tarpeesta sekä laaditaan hoito- ja kuntoutussuunnitelma, jota seurataan ja päivitetään.</p> <p>GOSE on suositeltavin mittari aivovammapotilaan yleisen toimintakyvyn arvioimiseksi. Moniammatilliset kokonaisvaltaiset kuntoutusohjelmat ja moniammatillinen toimintatapa, joka toteutetaan neurologisen kuntoutuksen asiantuntijajaksikoissa, nopeuttaa toipumista ja parantaa toimintakykyä keskivaikeissa ja vaikeissa aivovammoissa (B).</p> <p>Kuntoutujan oma aktiivisuus ja motivaatio ovat ennusteen kannalta keskeisiä.</p> <p>Lievää vakavammassa aivovammoissa on syytä tehdä arvio työkyvystä ja kuntoutuksen tarpeesta sekä laatia tarvittaessa hoito- ja kuntoutussuunnitelma, jota seurataan ja päivitetään.</p>

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
Käypä hoito -toimitus

SUOSITUKSEN SISÄLTÄMÄT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

Tähän kirjataan suosituksen materiaalit, jotka esitetään nettisivuilla oikeassa palstassa kohdassa ”Opi ja ota käyttöön”. Linkki voidaan tehdä esimerkiksi kaavioihin, taulukoihin, kuviin ja erilaisiin lisämateriaaleihin, kuten potilasohjeet, kaavakkeet, videot.

- Taulukko: Aivovammapotilaan keskeiset esitiedot
- Taulukko: Aivovammapotilaan keskeiset kliiniset tutkimukset
- Taulukko: Glasgow Coma Scale (GCS)
- Taulukko: Aivovammojen akuuttivaiheen vaikeusasteluokittelu
- Kaavio: Ohjeistus trombiprofylaksian aloittamisesta aivovammapotilaalla
- Interaktiivinen kaavio: Päivystyksellisen pään TT-tutkimuksen aiheet pään vamman jälkeen
- Interaktiivinen kaavio: Hoidon kiireellisyys ja porrastus
- Potilasohje: Ohjeita lievän pään vamman saaneille

ERIKSEEN TOTEUTETTAVAT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

Tähän kuvataan toteutettavat materiaalit, kuten luentomateriaali, mittarit, julisteet, videot, verkkokurssi

- Video: Aivovamman tunnistaminen ja ensivaiheen diagnostiikka

VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS

Tähän kirjataan suurelle yleisölle suunnatut keskeiset viestit ja suunnitellut tiedottamiskanavat (tiedotustilaisuus, tiedote, päivitysuutinen, KH- uutiskirje, some).

Tiedottamiskanavat

- Tiedote julkaistaan Käyvän hoidon ja Duodecimin -kotisivuilla sekä Terveysportissa
- Some (Facebook, Twitter)
- KH- uutiskirje

KOULUTUKSET

Tähän kirjataan tiedossa olevat suunnitellut koulutukset (Otsikko, paikka, aika).

- Tärähdyks vai aivovamma? Lääkäri 2018 -tapahtuma, Helsinki, 10.1.2017